

Volby a informační společnost

Jan Fischer

Medzinárodný kongres ITAPA 2006

Bratislava 14.-15. November 2006

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

www.czso.cz

Z

Působnost ČSÚ ve volbách

Legislativní rámec

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

www.czso.cz

Z

Volby v ČR

- Volby do Poslanecké sněmovny P ČR
- Volby do Senátu P ČR
- Volby do zastupitelstev krajů
- Volby do zastupitelstev obcí
- Volby do Evropského parlamentu
- Celostátní referendum

Volby do Poslanecké sněmovny

- Řídí se podle zákona č.247/1995 Sb.
- Zákon byl několikrát změněn
- Od roku 1990 se podle stejné legislativy konaly volby jen v letech 1996 a 1998 a 2002 a 2006
- Nejvýraznější změny byly provedeny v roce 2002 – navýšení počtu volebních krajů a změna přepočítávací formule

Volby do Poslanecké sněmovny současný stav

- Platí od ledna 2002
- 14 volebních krajů – odpovídají jednotkám NUTS III.
- 5% uzavírací klauzule s progresí pro koalice politických stran
- d'Hondtova přepočítávací formule
- Čtyřletá periodicita, poslední v červnu 2006

Volby do Senátu

- Řídí se zákonem č. 247/1995 Sb.
- Jako jediné se v ČR konají podle většinového volebního systému, zpravidla ve dvou kolech
- Pro zvolení je nutné ve volebním kole získat nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů

Volby do Senátu

- Pro tyto volby je speciálně vytvořeno 81 jednomandátových volebních obvodů s přibližně stejným počtem obyvatel
- Volební období senátorů je 6 let
- Volby se konají v řádných termínech každé dva roky v 1/3 volebních obvodů

Volby do zastupitelstev krajů

- Řídí se podle zákona č. 130/2000 Sb.
- První volby proběhly v roce 2000
- Volebními obvody jsou jednotlivé NUTSIII. kromě Hlavního města Prahy
- 5% uzavírací klauzule
- d'Hondtova přepočítávací formu s modifikací u prvního dělitele (1,42)
- Čtyřletá periodičita, poslední v roce 2004

Volby do zastupitelstva hlavního města Prahy

- Konají podle zákona č. 491/2001 Sb. v termínu voleb do zastupitelstev obcí
- Volebním obvodem je území celého hlavního města Prahy
- 5% uzavírací klauzule
- d'Hondtova přepočítávací formule
- Čtyřletá periodicita, poslední v říjnu 2006

Volby do zastupitelstev obcí

- Řídí se podle zákona č. 491/2001 Sb.
- Počet zastupitelstev obcí je 6365
- 5% uzavírací klauzule
- d'Hondtova přepočítávací formule
- Čtyřletá periodicita, poslední v říjnu 2006
- Volby v mimořádných termínech

Volby do Evropského parlamentu

- Řídí se podle zákona č. 62/2002 Sb.
- Jediným volebním obvodem je území celé ČR
- 5 % uzavírací klauzule
- d'Hondtova přepočítávací formule
- Tyto volby proběhly zatím jen jednou v roce 2004, pětiletá periodicita

Celostátní referendum

- V ČR proběhlo zatím jen jedno - O přistoupení k Evropské unii
- Konalo se podle zvláštního jednorázového Ústavního zákona v červnu 2003

Působnost ČSÚ ve volbách

Vlastní činnost

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

www.czso.cz

Z

Hlavní úkoly ČSÚ ve volbách

- Vypracování závazného systému zjišťování výsledků voleb
- Zpracování výsledků voleb
- Poskytování výsledků voleb
- ČSÚ je volební orgán určený volebními zákony
- Provádění těchto činností je výkonem **STÁTNÍ SPRÁVY**

ČSÚ před volbami

Termín voleb je vyhlášen zpravidla 90 dní před jejich konáním

- Vytváří programové vybavení pro účely zpracování a poskytování výsledků voleb
- Vytváří technický systém zpracování výsledků voleb
- Vytváří přebírací a výstupní pracoviště
- Školí vlastní zaměstnance i členy okrskových volebních komisí ve způsobu zjišťování

ČSÚ před volbami

Registry kandidátů

- Vytváření registrů
- Kontrola duplicit
- Poskytování podkladů pro tisk hlasovacích lístků

ČSÚ před volbami

Přebírací pracoviště

- Řádné celoplošné volby probíhají v cca. 17 760 volebních okrscích
- Pro volby do PS PČR je vytvořeno 108 zvláštních volebních okrsků v zahraničí, které jsou soustředěny pod jedno přebírací místo vytvořené při MZV
- Pro sběr zápisů od okrskových komisí je vytvářeno 506 přebíracích míst

ČSÚ před volbami

Výstupní pracoviště

- Státní volební komise
- Krajské úřady
- Sídla senátních obvodů
- Pověřené obecní úřady
- Při jednotlivých druzích voleb vyhotovují zápisy o výsledku voleb a poskytují data

ČSÚ v době voleb

Převzetí a zpracování výsledků

- Zabezpečuje cca 3500 až 4500 pracovníků
- Z toho cca 1100 - 1300 vlastních zaměstnanců ČSÚ
- cca 800 pracovníků se zvláštním pověřením podle příslušných zákonů.
- cca 2000 PC na přebíracích pracovištích

ČSÚ v době voleb

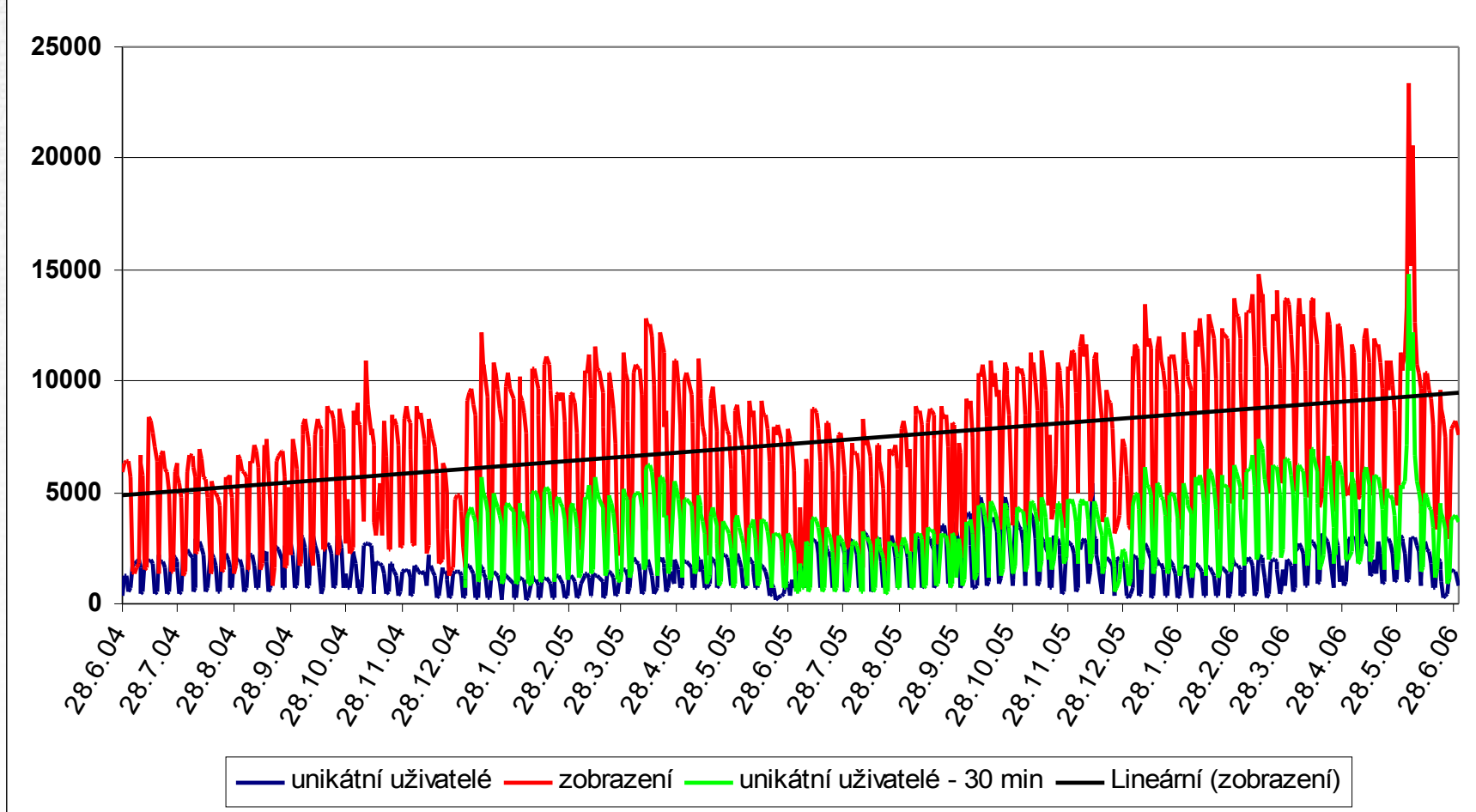
- Při volbách v červnu 2006 bylo po 210 minutách od uzavření volebních místností zpracováno 95 % volebních okrsků a po necelých 10 hodinách byly známy celkové výsledky hlasování.
- Při volbách v říjnu 2006, při souběhu komunálních a senátních voleb, bylo po uplynutí 7 hodin od uzavření volebních místností zpracováno více než 95 % volebních okrsků a celkové výsledky hlasování byly známy za 16 hodin.

ČSÚ v době voleb

Informování veřejnosti

- Volební CD
- Informační leták o výsledcích voleb
- Hlavním zdrojem informací o průběžných a celkových výsledcích voleb jsou webové stránky www.volby.cz

Vývoj návštěvnosti od 1. 1. 2003 Návštěvnost hlavní stránky internetové prezentace ČSÚ

ČSÚ mezi volbami

- Prezentace výsledků voleb ve formě publikací
- Vytváření analytických publikací
- Informování veřejnosti o volebních zákonech a metodice zjišťování výsledků
- Zpracování a prezentace historických výsledků voleb

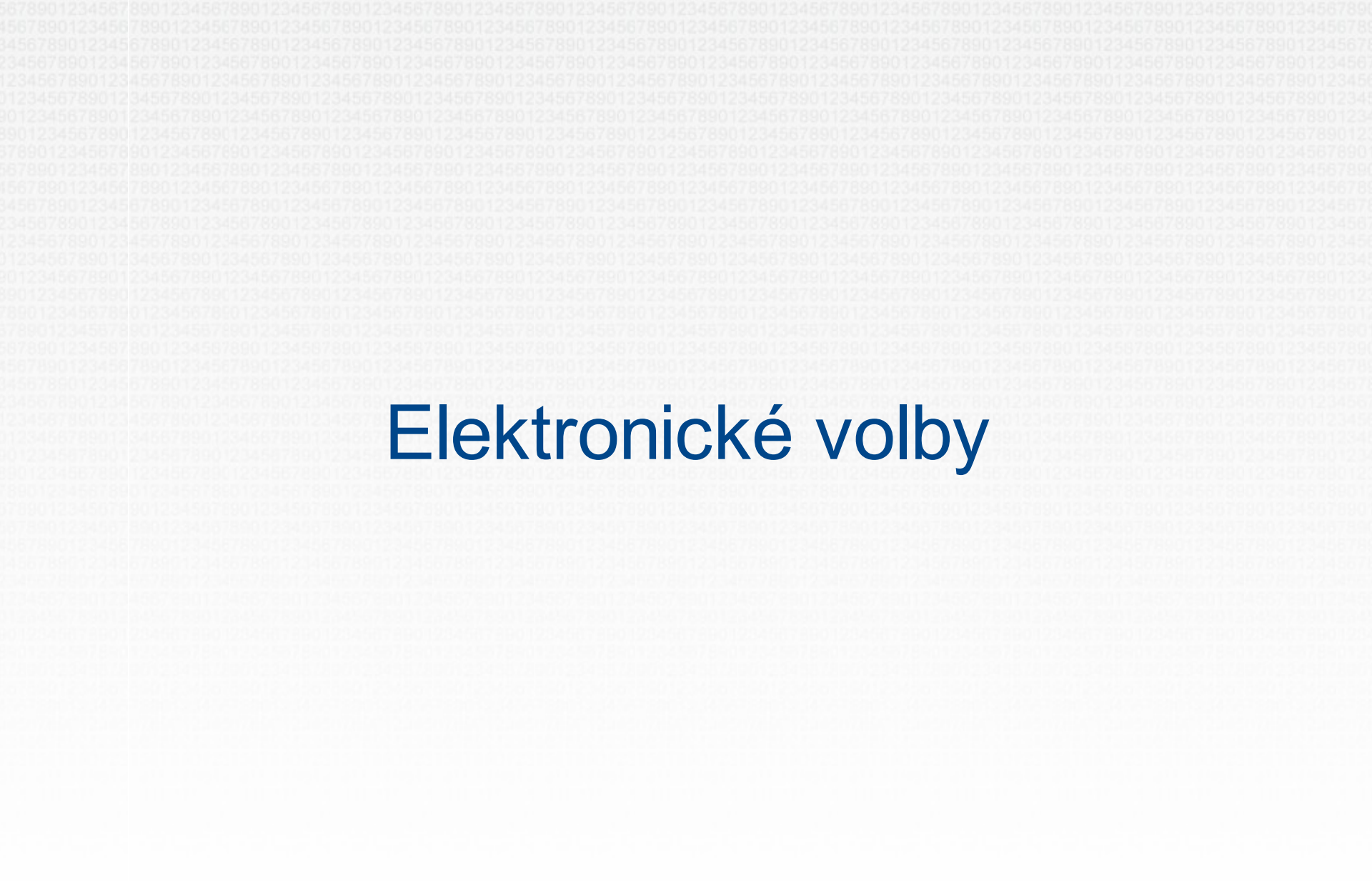
ČSÚ mezi volbami

- ČSÚ zabezpečuje kompletní volební servis i pro všechny druhy voleb v mimořádných termínech
- Nejčastěji konané volby v mimořádných termínech jsou volby do zastupitelstev obcí – konají se cca každé tři měsíce v několika obcích
- Doplnovací senátní volby proběhly od roku 1999 čtyřikrát

ČSÚ mezi volbami

- Spolupráce s Ministerstvem vnitra na formulování některých ustanovení volebních zákonů
- Vedení stálého registru politických subjektů a územních jednotek pro volby

Elektronické volby

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

www.czso.cz

Z

Elektronické volby

Vymezení pojmů

- Elektronické hlasování
- Vzdálené elektronické hlasování

Elektronické volby

Výhody vzdáleného elektronického hlasování

- Možnost volit z pohodlí svého domova
- Delší doba trvání voleb
- Jednodušší volba pro handicapované
- Snadnější výkon volebního práva voličům žijících mimo území ČR

Elektronické volby

Souběh způsobů hlasování

- E-volby, další způsob hlasování
- Současné zachování hlasovacího lístku v papírové podobě
- Mezikrok k zavedení vzdálených elektronických voleb

Elektronické volby

Aktivity Rady Evropy

- Rok 2002 začátek příprav evropských standardů
- 30. 9. 2004 doporučení Rady Evropy v oblasti standardů
  - Právních
  - Operačních
  - Technických

Elektronické volby

Zajištění bezpečnosti

- Ochrana před vnitřními i vnějšími zásahy
- Zajištění tajnosti hlasování
- Zamezení volebních duplicit
- Oddělený systém s omezeným přístupem a maximálním dohledem
- Nasazený nezávislý audit

Elektronické volby

Základní podmínky zavedení elektronického hlasování

- Široká politická vůle
- Vedení široké společenské diskuse
- Vyřešení podmínky: „**přímého volebního práva**“

Elektronické volby

Zahraniční zkušenosti

- Velká Británie
  - 2002 Sheffield a Liverpool
  - O 12% více voličů, 41% alternativní hlasování
- Švýcarsko
  - 22% voličů hlasovalo přes internet
  - Karta s ID číslem místo volebního lístku
- Estonsko
  - ID karty se strojově čitelným kódem a mikročipem
  - Parlamentní volby 2007

Elektronické volby

Děkuji za pozornost

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

www.czso.cz

Z